

KANALEN

MEDLEMTIDNING FÖR TRÄLHAVETS BÅTKLUBB

NR 1 2012

FOTO: GUNNAR LUNDELL

KÅLÖBRYGGAN REPARERAS, NOVEMBER 2011.

**VILL DU
SÄLJA DIN**

BOSTAD?

VI VET HUR,

VI HAR **SÅLT HEM I ÖVER**

30 år.

Mäklaringen Österåker 08-587 609 00 osteraker@maklarringen.se

 mäklaringen
EN ÖPPEN DÖRR TILL DIN FRAMTID

KANALEN

ANSVARIG UTGIVARE:
Christer Fagerhäll

REDAKTION OCH PRODUKTION:
Tommie Afzelius (redaktör)
Pekka Karlsson
Lill Efvergren
Kjell Efvergren

ANNONSER:
Tommie Afzelius

TRYCKERI:
Åtta.45 Tryckeri AB

KANSLI:
Båthamnsvägen 18, 184 40 Åkersberga
Telefon: 08-540 228 80
e-mail: tbk.klubb@telia.com
Hemsida: www.tralhavetsbk.se
Bankgiro: 238-2760

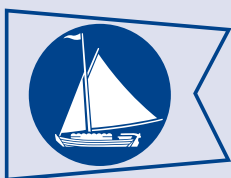
Kansli:
Gunnar Lundell (kanslichef)
Hans Olsson
Jan Blomqvist

Kansliet är öppet:
mån, tors 9–12, 13–17

STYRELSE:
Ordförande: Christer Fagerhäll
Strategifrågor: Tom Rotsman
Sekreterare: Lotta Bjurman
Skattmästare: Jan Larsén
Hamn: Bengt Thunstedt
Varv: Christian Claesson
Klubbsektionen: Anders Berglund

SEKTIONSORDFÖRANDE:
Jolleseglare: Anders Olsson
Utbildning: Magnus Olsson
Sjöliv: Leif Thedvall
Fest: My Olsson Birgersson
Bevakning: Mats Sundlin

MEDLEMSAVGIFTER:
Inträdesavgift 1000 kr
Årsavgift senior 350 kr
Investeringsfond 200 kr
Årsavgift junior 70 kr
(ej inträdes- eller engångsavgift)
Årsavgift familjemedlem 100 kr

TRÄLHAVETS BÅTKLUBB

Dold Agenda.

På höstmötet 2011 anklagade en medlem oss funktionärer för att agera med en dold agenda under mötet, m a o att funktionärerna går bakom ryggen på medlemmarna.

Flera av våra funktionärer tog mycket illa vid sig av detta påstående. Efter att ha kontaktat styrelsemedlemmar och sektionsstyrelser och revisorer ber jag att bestämt få tillbakavisa denna allvariga beskyllning och försäkra att vi som jobbar aktivt i klubben gör detta för medlemmarnas bästa och ingenting annat. Nog om detta.

Är vi drabbade av klimatförändringar eller är det bara slumpens skördar men under innevarande vinter och föregående har vädret varit minst sagt varierande.

Förra vintern massor med snö och kallt. Denna vinter mildt med vandrande lågtyck, hårda vindar och snöfritt ända in i mitten på januari.

Trots ett flertal stormar har inga båtar gått omkull utan skadorna inskränker sig till sönder- och bortblåsta presenningar på ett flertal båtar. Detta visar att det säkerhetsarbete som klubben lägger ned och i detta fall speciellt varssektionen ger resultat.

Den snöfria vintern gör kvällar och nätter väldigt mörka. Det har tyvärr utnyttjats av oärliga personer som tillgripit fyra utombordsmotorer någon gång mellan jul och nyår. Utan snö blir det heller inga spår efter förövarna. Vi får undersöka vad vi kan göra för att försvåra sådana tilltag i framtiden.

Vintern 2010–2011 inleddes med högt vattenstånd på hösten. Kylan kom tidigt och isen lade sig när vattnet var högt. När sedan högtrycken kom senare på vintern sjönk vattnet och isen blev hängande i våra fasta bryggor och bryggfästen. Det medförde skador både i våra hemmahamnar och uthamnar. Vi har nu i mitten på januari en liknande situation med vattennivåer på sextio – sjuttio centimeter över normalvattenstånd. Jag hoppas innerligt att kylan inte kommer nu innan vattenståndet blivit normalt igen.

I slutet av 2010 ansökte våra ungdomar med Jakob Saxby i spetsen om att få bidrag från olika stiftelser till vår ungdomsverksamhet. I december beslutade Wallenbergsstiftelsen att bidra med trehundrafemtio tusen kronor för inköp av två stycken C55:or till vår ungdomsverksamhet. Det är fantastiskt roligt när det visar sig att det lönar sig med lite nya grepp och initiativ.

Glöm inte att gå ner till varvet och titta till båten då och då.

Hälsningar

Christer

Protokollsammandrag

Protokoll nr: 6/2011–2012

Datum: 10/10 2011

Rapport Varv

Vid årets upptagningar har man haft stora problem. Orsakerna till störningarna har växlat.

Mastkranarna har haft problem med vinscharna. Garantiåtaganden ska diskuteras med leverantör.

Rapport Hamn

Nya förankringar har kostat 120 000 kr.

Styrdokument, översynsrutiner & utbildningsprogram av bryggfogdar måste fram.

14/11 internt bryggmöte.

Kälö ska borras för att vara klart för våren

Rapport Klubb

Midsommar: lugnt

Seglarskolan: allt har gått bra. alla kurser genomförda med bra deltagarantal.

Ungdomskväll: genomförs men få anmälda.

Kappsegling: 6 kappseglingar genomförda.

12 Nov Regattamiddag.

Sjöliv: ingen verksamhet i år.

Utbildning: Magnus, Lisen och Pavo genomför kurser.

Jollecenter: Kan nya lokaler byggda vid vattnet ersätta vändvägen. Vilka lokaler måste vi ha?

Övrigt

Bygglov klart för ny hall. Byggstart uppskjutet.

Kommunen har börjat skissa på ett avtal för att kunna få loss marken inför kanalstadsbygget.

Ev finns möjligheter att ta över bryggor från kanalbolaget.

Agenda för höstmötet: max 10 min om det viktigaste från varje sektion.

Protokoll nr: 7/2011–2012

Datum: 16/11 2011

Styrelsen beslutar att införskaffa en ny sublift från Sublift AB för ca 960 000 kr. Subliften har endast gått som demo-ex. Vi har just nu möjligheten att få 100 000 kr i rabatt samt 500 000 kr i inbyte för vår äldsta vagn vilket får anses vara ett mycket bra erbjudande. Nya subliftar ska ha en avskrivning på 9 år och enligt vår plan ska en sublift (av tre) bytas var 3:e år. Gunnar ansvarar för köpet där garantitid ska räknas from ¼ 2012. Leverans ska ingå.

**MOBIL MARIN MOTOR
SERVICE AB**

Boat & Marine Engine Repairs

- Bensin o. dieselmotorer,
- Helsevice • Vinterplatser

- Vi kommer till Er!

Byt ut din gamla Volvo Penta mot...

Service båt/bil 070-372 32 22 • Österskärsvägen 20, 184 50 Åkersberga
E-post: info@mobilmarin.com • www.mobilmarin.com

SJÖNÄRA

BOENDE PÅ FASTLAND OCH ÖAR

Det verkar inte bli någon is... Nu kör vi!
Vi vill sälja ditt sjöläge. Kontakta oss redan idag!

08-522 348 00

TOM KALLSTENIUS
08-522 348 02

CAMILLA ASPLUND
08-522 348 05

JOHAN VOGEL
08-522 348 01

PETER SVENSSON
08-522 348 07

TOMMY CARLBERG
08-522 348 03

Kallelse till Trälhavets Båtklubbs årsmöte

den 21 mars 2012 kl 19.00 i Klubbhuset

DAGORDNING

1. Fråga om mötet har utlysts på rätt sätt och godkännande av fullmakter.
2. Fastställande av dagordning.
3. Val av ordförande samt sekreterare för mötet.
4. Val av justeringsmän att jämte ordförande justera protokoll samt rösträkna.
5. Styrelsens verksamhetsberättelse samt resultat- och balansräkningar för senaste verksamhetsåret.
6. Revisorernas berättelse över styrelsens förvaltning under räkenskapsåret.
7. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för den tid revisionen avser.
8. Stadgefrågor.
9. Fastställande av verksamhetsplan och budget för nästa verksamhetsår.
10. Fråga om bildande eller nedläggande av sektion.
11. Fastställande av årsavgifter och övriga avgifter.
12. Val av:
  - a) Klubbens ordförande, tillika styrelsens ordförande samt en övrig styrelseledamot för en tid av två år, eller
  - b) Två övriga styrelseledamöter i styrelsen för en tid av två år.
  - c) Sektionsstyrelser för en tid av två år.
  - d) Två revisorer jämte suppleanter för en tid av ett år. (I detta val får inte styrelsens ledamöter delta.)
  - e) En av tre ledamöter i valberedningen för en tid av tre år. Den tidigast valda skall vara sammankallande.
13. Behandling av förslag, som väckts av styrelsen eller inlämnats till styrelsen av sektionsstyrelse eller röstberättigad medlem senast 30 dagar före mötet.
14. Övriga frågor. Fråga av ekonomisk natur får inte avgöras om den ej finns med på dagordningen för mötet.

Årsmöteshandlingar finns tillgängliga på TBKs kansli samt på klubbens hemsida 2 veckor innan mötet.

Välkomna!

**DOGHOUSE
MARINE**
FÖR ETT PASSIONERAT SEGLANDE!

- ▷ **Utför alla typer av riggarbeten**
- ▷ Master, bommar och tillbehör
- ▷ Nya vant och stag
- ▷ Stockholms största sortering av tamp
- ▷ Avtal med alla ledande tillverkare av beslag
- ▷ Monterar antenner och vindinstrument

Professionell riggare

**Besök oss på
Svinninge Marina**

www.doghousemarine.se • Tel 0733 026 444 • info@doghousemarine.se

Vinschhaveri och mastbrott

I Kanalen nr 4 2011 skrev Christer Fagerhäll i ledaren om den olycka som hände i samband med avmastning av en båt i höstas.

Bromsen på mastkranens vinsch slutade fungera och masten ramlade ner över båten. Masten förstördes men tur- samt blev det inga personskador.

TBK stängde omedelbart av den havererade mastkranen och kontaktade mastkranstillverkaren Stimtec, samma dag som olyckan skedde. Svaret vi fick lämnade lite övrigt att önska. Kontentan var att det inte kunde vara något fel på vinschen men att vi samtidigt inte kunde fortsätta använda vår andra vinsch av samma modell, eftersom det förekommit ett missljud från båda vinscherna.

Vinscherna var vid olyckstillfället knappt två år gamla.

Den havererade vinschen skickades

ner till generalagenten för vinschtillverkaren, PMH som inte kunde konstatera något fel. Ville klubben att tillverkaren i Tyskland skulle titta på vinschen så skulle klubben få betala kostnaden för detta. Någonstans där tog förtroendet från båtklubbens sida slut och vi köpte två nya vinschar från en annan tillverkare. Det var mitt uppe i avmastningssäsongen och en fungerande mastkran var en förutsättning för vår verksamhet.

Den enda nackdelen med de nya vinscherna, som är dimensionerade för högre laster, är att det blir mycket vevande då utväxlingen är hög. Det är ändå en olägenhet som måste accepteras för att få en högre säkerhet.

23 januari 2012 kom ett brev från vinschtillverkaren PMH, översatt till svenska av generalagenten.

”Hela bromspaketet är hårt ihop-

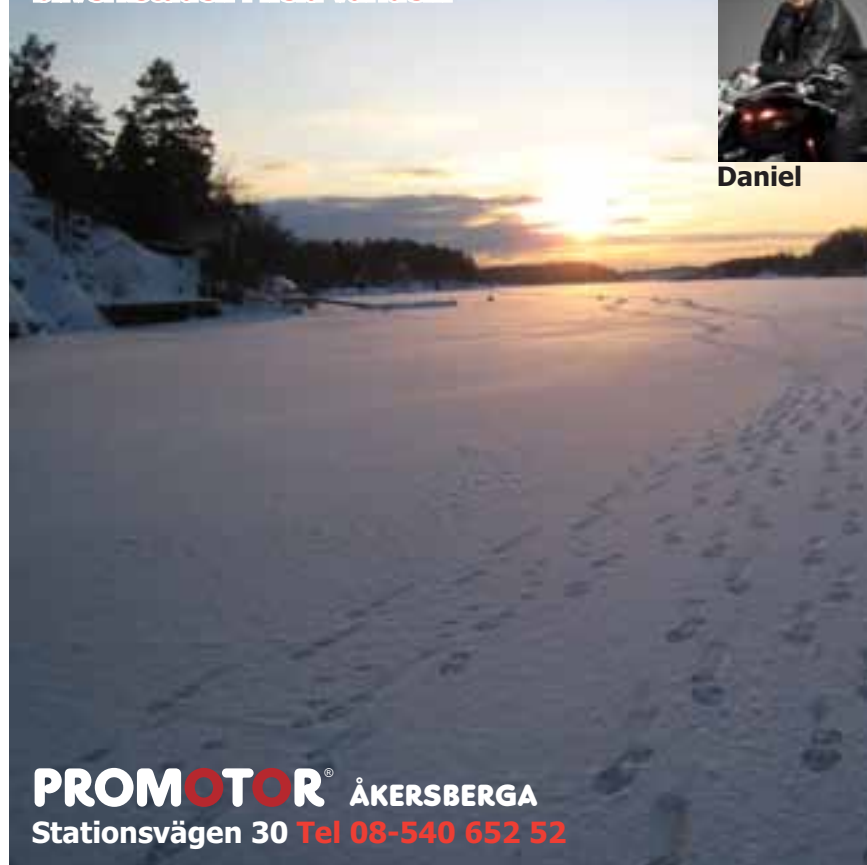
spänt vilket medför en icke tillförlitlig bromsfunktion, bromsen kan inte öppna och stänga som den skall. Detta är en följd av ett kraftigt ryck i linan. Där var även en deformation i skyddskåpan där spärrhakarna är fastnitade, detta visar på att där varit chockbelastningar i linan. I övrigt är där inget fel på vinschen.”

Det tog tre månader för leverantören att meddela att det inte är något fel på vinschen förutom att bromsen inte fungerar som den ska, beroende på att någon har utsatt lyftlinan för ett kraftigt ryck.

Snart är det sjösättningssäsong. De nya vinscherna ska förhoppningsvis palla för trycket ..., eller ska det vara ..., för trycket.

TBK kansli

Välkommen till Promotor, den trevligaste bilverkstaden i hela världen!

Daniel

Lasse

Jerry

Micke

Anders

Walle

Jocke

Robert A

Robert K

Peter

PROMOTOR® ÅKERSBERGA
Stationsvägen 30 Tel 08-540 652 52

KIA MOTORS

SAAB
move your mind™

Urö Sundet, Löparö

Sjölivskommittéen

Här presenterar vi nu sjölivskommittéens program för 2012.

24-timmarssegling på på land – onsdag 18/4 kl 19.00.

Torrsegling är en taktikövning där vi seglar en 24-timmarssegling från Stavsås. Du förbereder dig genom att följa vädret dagarna innan seglingen.

Väl på plats lägger du upp en taktik för seglingen tillsammans med din besättning, en taktik som helt säkert kommer att ändras på grund av väderskifte. Det kommer att bli mycket spännande.

Några båtar kommer att få distansavdrag för att de går i mål för sent. Efteråt samlas vi för att diskutera taktikval och hur vi tacklade vädret. Mycket lärorikt.

Och allt sker inomhus under tre timmar. Alla som är intresserade är välkomna, veteraner och nybörjare.

Underlag för förberedelser kommer att finnas på plats och på TBKs hemsida.

Skärgårdseskader under Kristi himmelsfärdshelgen med besök på Ingmarsö, Kålö och något annat smultronställe i mellan- eller ytter-skärgården.

Eskadern är i första hand tänkt för dig som inte besökt våra uthamnar, men alla är naturligtvis välkomna.

Eskader innebär för vår del inte att man åker på led utan man åker runt mellan olika färdmål i sin egen takt och umgås på kvällarna samt hjälper varandra vid behov.

- Vi träffas först för ett planeringsmöte onsdagen den 9:e maj kl 19.00 där vi också tar emot deltagaransmälningarna. I övrigt bekantar vi oss lite med varandra, går igenom planen och upprättar en båt-/besättningslista.

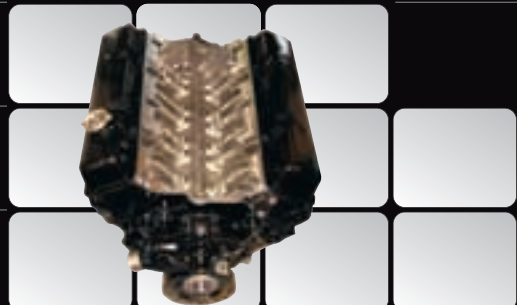
- Själva eskadern börjar med ett "skepparmöte" den 17/5 kl. 09.00 för en genomgång av första dagen.

Midsommarfirande på Ingmarsö.

Vi kommer ev med några ytterligare aktiviteter på TBKs hemsida och i kommande nr av tidningen.

Delge oss dina önskemål och synpunkter till leifthedvall@gmail.com.

Leif Thedvall

Renoverade Long Block Motorer

Nya Long Block Motorer

Delvis Kompletta Motorer

Kompletta Motorer

NY MOTOR?

Vi har alla typer av inombordsmaskiner! Renoverade eller nya 4cyl, V6, V8.

Vi säljer sötvattenssystem, avgaslimpor och knän.

Fasta installationspriser.

Ancora Marin finns i Åkersberga.

Ring Diego 0707-17 36 77

Ancora Marin krympplastar båtar

www.ancoramarin.se

Sjösättning våren 2012

Upptagning och sjösättning av båtar på klubbens varv sker med hjälp av TBKs tre egna Subliftar. Dessa får av säkerhetsskäl enbart framföras av funktionärer som fått utbildning.

Båtagarna ansvarar för att vaggor och bockar för båtarnas uppställning är i fullgott skick samt att de är anpassade för en smidig och säker hantering tillsammans med dessa Subliftar.

Kom ihåg inför sjösättningen:

- **Demontera logg och ersätt med blindplugg!** Det främre lyftslinget rör sig ofta vid transport.
- **Smörj muttrar. Ha skiftnyckeln nära.**
- **Sidostöttor på vaggor och bockar ska snabbt kunna sänkas** när båten lyftes i slingan. Glöm ej att eventuellt främre krysstag snabbt ska kunna tas bort.
- **Täckställning** skall vara demonterad/borttagen.
- **Marken under och runt båten skall vara avstädad**
- **Fäst tampar i för och akter**, lägg dem på däck. Fendrar ska ligga på däck.
- **Märk vaggan tydligt – på styrbords främre stöta.** Namn, medlems- resp telefonnummer.
- **Extra skydd av bordläggningen:** placera gärna handdukar/mattor på den bordläggningsyta där lyftslingen anbringas.
- **För utombordsmotorer sätt hink runt propellern**

Märkning för applicering av lyftsling

I samband med sjösättningen är det av stort värde från säkerhetssynpunkt om markeringar fästes på bordläggningen utvisande var lyftslingen skall placeras vid kommande upptagningar. Ta gärna en bild av undervattenskroppen på din båt när båten hänger i lyftslingen och ha bilden till hands vid kommande upptagningar.

Avfall

Kommunen har ett antal miljöstationer. Lämna allt miljöskadligt avfall i första hand vid Kommunens miljöstationer. I Åkersberga finns dessa vid OK, Statoil längs 276:an och Brännbacken norr om Åkersberga.

Exempel på miljöskadligt avfall: Spillolja, kemikalier, båt batterier, gamla färgburkar, flaskor, penslar och trasor med rester av lösningsmedel. Batterier kan du även lämna till den du köpt det nya batteriet av.

I andra hand till TBKs miljöstation. Det kostar pengar för TBK att bli av med avfallet.

Ska du kasta presenningen? – Vänd dig i första hand till Brännbacken. Om du nyttjar TBKs miljöstation på Runö vik då ihop presenningen noga och knyt ihop den med ett snöre till ett litet paket.

Övrigt

För utförlig beskrivning av regler och villkor hänvisas till Varvsordningen som finns publicerad på hemsidan, www.tralhavetsbk.se.

Varvssektionen fastställer datum då upptagning respektive sjösättning av medlemmarnas båtar sker. Dessa dagar benämns **ordinarie dagar**.

Bokning av dag för sjösättning sker på klubbens hemsida alternativt via kansliet. Som kvittens på att bokning registrerats skickar kansliet ut en bekräftelse. Om bekräftelse uteblir kontakta kansliet.

Ordinarie sjösättningsdagar 2011:

15/4, 22/4, 25/4, 28/4, 29/4, 1/5, 5/5, 6/5, 9/5, 12/5, 13/5, 17/5, 19/5, 20/5 samt 23/5.

För sjösättning under ordinarie dagar ingår upptagnings- och sjösättningsavgift i grundavgiften för varvsplats. För sjösättning eller upptagning utanför ordinarie dagar tillkommer en extra avgift på 500:-

Upprop

Alla upprop sker vid slipfickan. För dem som har bekräftad sjösättningstid tidig förmiddag sker upprop klockan 08.00, för sjösättning sen förmiddag klockan 10.00 samt för sjösättning på eftermiddagen klockan 12.30.

Slipbasen lämnar besked om turordning under respektive pass med mål att bäst utnyttja maskinparken.

Arbetsplikt (medlemsarbete)

Även för de som kallas till arbetsplikt vid sjösättningen sker upprop vid slipfickan, klockan 07.45 för förmiddagspasset respektive klockan 12.30 för eftermiddagspasset. För dem som kallas till medlemsarbete i cafeteria börjar förmiddagspasset klockan 09.00 och eftermiddagspasset klockan 13.00.

Trevlig och säker sjösättning!

Varvssektionen

NÅGOT HAR DU VÄL ATT BERÄTTA? DELA MED DIG AV DINA ERFARENHETER!

Tommie.Afzelius@tele2.se

Ansvaret är ditt

TBK är en båtklubb och inte en marina. Det innebär att båtägarna/medlemmarna själva ansvarar för sina båtar, både i sjön vid brygga samt uppställda för vinterförvaring.

Som båtägare gäller att det är DU som ansvarar för uppställningen av DIN båt.

Subliftförare med medhjälpare är klubbkamrater som på sin fritid HJÄLPER dig att ta upp och sjösätta DIN båt. De tar INTE ANSVAR för att den är korrekt uppställd, det gör DU.

Ibland får vi känslan av att klubbmedlemmar tror att de ligger på en marina som ansvarar för uppställning m m – så är inte fallet i TBK som är en båtklubb. Du bör därför själv söka information om hur din båt ska ställas upp. I TBK ska segelbåtar stå i en vagg som grunduppställning. Står

båten uppställd med masten på så ska uppställningen även kompletteras med extra stöttor i för och akter. Gå gärna in på hemsidorna hos de tillverkare som finns, där kan finnas matnyttig information.

Generellt kan sägas att stöttor ska stå i så rät vinkel som möjligt mot den skrovsida de ska stötta, dvs stöttor långt fram och bak ska vridas in något mot båtens mittpunkt och inte stå parallellt med båtens längslinje. Vidare så ska i första hand stötröret höjas så nära skrovet som möjligt innan man börjar skruva upp topplattan, då dess ställskruv ofta är den klenaste delen på en stötta och därför skall hållas så kort som möjligt.

Att behålla vaggans inställning från förra uppställningen i förhoppning att den skall "passa" är en DÅLIG idé, då

båten inte kommer att hamna precis som förra gången vare sig i längsled eller i sida.

Ta istället alltid för vana att skruva ner topplattorna i botten samt se till att det enkelt går att justera stöttorna, ha nödvändiga verktyg tillgängliga.

En korrekt uppställd båt i september/oktober innebär inte att den står OK vid senare tidpunkt, det kan bero på t ex markförändringar eller kraftiga oväder. Ta för vana att kontrollera din uppställda båt några gånger under vinterperioden för en SÄKER uppställning.

Varvssektionen

Swedbank

Här växer livet

Swedbank främjar en sund och hållbar ekonomi för de många människorna, hushållen och företagen

Välkommen in under Eken!
Swedbank Åkersberga

Snickeri Kurtson Bellman

Utbildad Möbelsnickare
och Båtbyggare

Marina snickerier
Inredningssnickerier
Reparationer och Nyttillverkning
070 330 39 91
kurtsonbellmans@hotmail.se

TBK Team Ungdom informerar

Snart är det vår! I varje fall så är det redan nu dags att börja planera inför vårens segelträning och tävlingar.

När isen fortfarande ligger tjock kan man passa på att läsa om segling. Vi som jolleseglare är extra intresserade av båthantering, taktik och strategitips.

I år liksom förra året kan vi rekommendera boken "Optimistsegling – en komplett guide" som ni hittar i en välsorterad båtbutik och på Seglarförbundets hemsida (e-butik).

Boken innehåller bra illustrationer som täcker alltifrån grundläggande

båthantering till avancerad teknik och taktik.

I början av april kommer vi dra igång på allvar och varva teori med praktik. Förhoppningsvis hinner vi med ett och annat gemensamt fyspass också innan första tävlingen (Gill Cup) drar igång i maj.

Gill Stockholm Cup 2011/2012

1. Värmdö Jolleseglare, 20 augusti
– www.jolleseglarna.se
2. Vikingarna, 3 sep – www.vss.nu
3. Stockholms Kappseglingssklubb, 13 maj – www8.idrottonline.se/StockholmsKSK-Segling
4. Boo Segelsällskap, 27 maj
– www.booss.se
5. Stockholms Segelsällskap, 9 juni
– www.sss.se

Gill Stockholm Cup 2012/2013

1. Lidingö Jolleseglare, 19 aug
– www.ljs.se
2. Vikingarna, 2 sep (ej Optimist Blå)
– www.vss.nu

3. Värmdö Jolleseglare, 23 sep
– www.jolleseglarna.se

TEAM Ungdom erbjuder killar och tjejer kappseglingsträning 1–2 dagar per vecka från april fram till sommarlovet och efter sommarlovet så länge som säsongen tillåter.

I dagsläget erbjuder vi träning för seglare på "grön" och "blå" nivå. Klubben tillhandahåller 6–8 st Optimister varav 2 st i racingskick samt 4–5 st 2Kronor. Givetvis är det en fördel om du har egen båt, men absolut inte nödvändigt.

Är du intresserad – men osäker om TBK TEAM Ungdom är för dig? Hör av dig till oss så får du prova på.

Alla är välkomna och man behöver inte tävla, utan det viktigaste är att man tycker segling är kul

Snart sjösätter vi!

Anders, Erik & Mats

Våra kontaktuppgifter hittar ni på klubbens nya hemsida

Utbildningskommittén informerar

Vår kursverksamhet erbjuder intressanta kurser med kvalificerade handledare till rimliga kostnader. Kurserna bedrivs i studiecirkelform vilket förutsätter en aktiv samverkan mellan kursdeltagare och handledare. Minimalet för att hålla kurser är 6 st, under detta antal finns en risk att kursen inte genomförs vid det planerade tillfället och en övre gräns är 12–15 st beroende på kurs. Kurs-, examinations- samt kursbokavgifter är preliminära och kan förändras.

Temakvällar har vi som ett komplement till kursverksamheten där vi bjuder in någon att informera om något med båtlivsanknytning. På klubbens

hemsida finner du aktuell information om vårt utbildningsprogram.

Våra kurser är i första hand avsedda för TBKs medlemmar och deras familjer men i mån av plats är även andra välkomna.

Välkomna till våren 2012!

Era önskemål & idéer – hörnsten för utbildningskommitténs inriktning och utveckling

Utbildningsverksamheten finns för att kunna serva och erbjuda medlemmarna en bra bas för marin utbildning. Det är av central roll att synpunkter från medlemmar kommer in så att utbildnings-

verksamheten kan utvecklas till det som ni önskar.

Ett led i denna utveckling är att vi genomför kursutvärderingar efter varje kurs för att se vad som är bra/dåligt och vad som kan göras bättre.

En annan viktig sak är vad vill ni lära er? Det kanske finns något/någon kurs som det finns önskemål om men som inte erbjuds för tillfället?

Maila gärna era synpunkter/idéer till magnus_rf.olsson@hotmail.com eller till TBK, tbk.klubb@telia.com.

*Utbildningskommittén
Magnus Olsson*

KURSER VÅREN 2012

Förarintyg för vuxna – Skärgårdsskeppare

Kursen ger de grundläggande navigations- och sjösäkerhetskunskaper ingen klarar sig utan om man ska vistas i skärgården. Efter genomgången kurs genomförs en examination. Detta är en så kallad helgkurs vilket innebär att kursen är upplagd under ett par helger, både lördag och söndag. Lektionstiden är mellan kl. 10–16 och lunch ca 12.

Kursstart: lördagen den 11/2 kl. 10.00 vid TBKs klubbhus.

Kurstillfällen: 11–12/2, 25–26/2, ev repetitionsdatum fastställs senare.

Planerad examination: Under vecka 12

Kursledare: Pelle Brandt

Kursavgift: 1 250:-.

Kostnad för kursmaterial, 400:- – 500:- tillkommer liksom kostnad för ev praktikpass, 300:- och examination, 300:-.

Kustskepparintyg

Lär dig hur man navigerar i mörker och på öppet vatten utan tidvatten, alltså främst Östersjön, Västkusten och Medelhavet! Dagens moderna sjökortsplottrar gör det lätt att ta sig fram under svåra siktförhållanden men det räcker inte! Som skeppare måste man själv kunna komma fram till den informa-

tion elektroniken så snyggt presenterar på en skärm om tekniken av någon anledning inte fungerar.

Examen ger också behörighet att föra fritidsskepp d v s fartyg längre än 12 meter och bredare än 4 meter.

Detta är en så kallad helgkurs vilket innebär att kursen är upplagd under ett par helger, både lördag och söndag. Lektionstiden är mellan kl. 9–12 och 13–16.

Kursstart: lördagen den 18/2 kl. 09.00 vid TBKs klubbhus.

Kurstillfällen: 18–19/2, 3–4/3, 17/3 främst för repetition och frågor.

Planerad examination: 18/3 eller ev kväll efterföljande vecka.

Kursledare: Leif Thedvall

Kursavgift: 1 250:-.

Kostnad för kursmaterial, 400:- – 500:- tillkommer liksom kostnad för praktikpass, 300:- och examination, 300:-.

FOTO: JOACHIM DUE-BOIE

VHF kurs

VHF kursen ger kunskap om hur du kommunicerar med andra och hur du använder VHFen i en nödsituation. Kursen leder till ett VHF-certifikat och behörighet att använda VHF-telefon. Examination sker hos Stockholm Radio eller också hos TBK.

Kursen omfattar 2 ggr 3 timmar exkl examination.

Planerad start: måndagen den 20/2, kl 19 vid TBKs klubbhus.

Kurstillfällen: 20/2 och 27/2

Kursavgift: 400:-. Kostnad för kursmaterial 200:- och prov 300:- tillkommer.

Kursledare: Magnus Olsson

Radarintyg för fritidsbåt

För att kunna radarnavigera i trånga farvatten, angöra en kust och för att säkert ta dig hem i dimma krävs särskilda kunskaper och övning.

Vi behandlar radarns principer, handhavande, inställning och tolkning av radarbilden, metoder för radarnavigering, färdplanering och antikollision och genomför en praktisk övning. En kurs för dig som redan har radar eller vill veta mer. Radarn "ser" din omgivning, GPS anger din position. Förkun-

skaper motsvarande minst Förarintyg krävs.

Radarintyget gäller dessutom som delprov i "Fartygsbefäl klass VIII".

Kursstart: tisdagen 10/4, kl 19–21.30

Kursomfång: 4 gånger + praktikpass och examination.

Kursavgift: 900:-

Kurslitteratur: ca 300:-

Praktikpass: 300:-

Examination: 300:-

Kursledare: Bengt Niklasson

Fartygsbefäl klass VIII

Vi planerar att genomföra en kompletterande utbildning till *Fartygsbefäl klass VIII*.

Klass VIII ger behörighet för att yrkesmässigt (mot betalning) föra mindre fartyg inomskärs för transport av gods eller högst 12 passagerare.

Vår utbildning bygger på att du har Kustskepparintyg, Radarintyg och ett relativt nytt VHF-certifikat eller läser in dessa parallellt.

Detta är en så kallad helkurs vilket innebär att kursen är upplagd under ett par helger, både lördag och söndag. Lektionstiden är mellan kl. 9–12 och 13–16.

Övergripande ansvarig för kursen och examinator kommer att vara Björn Borg. Cirkelledare för utbildningen kommer vara Paavo Ala. Dessutom kommer vi att ha experter som medverkar på t ex brand och sjukvård.

Delavsnitt i utbildningen

- Bryggjtjänst navigation
  - Repetition av kustskepparintyg
- Bryggjtjänst radar
  - Repetition radarintyg
- Miljö och fartygsteknik
- Säkerhet och brandskydd
- Säkerhet, hälso- och sjukvård
- Säkerhet, personlig säkerhet
- Passagerarsäkerhet
- Nödåtgärder utöver VHF-certifikat
- Rättskunskap

Då intresset var för lågt bestämdes det att ställa in denna kurs vid den planerade kursstaten i slutet på januari 2012. Var god anmäl ert intresse och blir det över 6 pers. deltagande så kan denna kurs genomföras.

Kursavgift: 3 000 kr, därtill kommer examinationskostnad 1200 kr samt kurslitteratur.

Kursledare: Paavo Ala

ÖSTERÅKERS KAPELLMAKERI

Håkan Jansson

Nyttillverkning och Reparationer

Kapell • Dynor • Sprayhoods

Besöksadress: Båthamnsvägen 4-6, 184 40 Åkersberga

Tel: 08-410 039 87 • Mobil: 0708-116 021

E-post: hakan.jansson@yahoo.se

► TEMAKVÄLLAR VÅREN 2012

Det finns fortfarande möjligheter att komma in med förslag på temakvällar inför våren 2012.

14 mars

– Segling till Skottland bland tidvatten och strömmar, samt genom Europas kanaler

Hur man förbereder sig själv. Utbildning i kursverksamhet alternativt plugga på egen hand.

Hur man förbereder båten. Segel, motor, ankarutrustning och instrument. Need to have/nice to have.

Väder och vind. Hur får man en prognos.

Böcker och litteratur. Nödvändiga och bildande.

Navigering och hjälpmedel för navigation. Datorstöd och programvaror. Sjökort.

Tidplan och kostnader.

Var kan båten övervintra om jag inte hinner hem eller om planen sträcks ut.

Besättning. Räkna med att det be-

hövs besättningsbyten ibland. Var finns det billiga flyg.

Besökta länder: Norge, Skottland, Wales, England, Frankrike, Belgien, Holland, Tyskland och Danmark.

Förslag på temakvällar

Om du har förslag på eller kanske vill berätta om något på en temakväll vill vi gärna veta det – enklast om du mailar till magnus_rf.olsson@hotmail.com eller kontaktar TBKs kansli.

På klubbens hemsida finner du aktuell information om våra temakvällar.

FLERA STUDIECIRKELHANDLEDARE SÖKES

Utbildningsverksamheten behöver komplettera med några studiecirkelledare. Störst behov just nu är cirkelledare som kan hålla framtida Fartygsbefäl klass VIII samt Radarkurser, men det behövs dessutom kompletteras med cirkelledare som kan hålla i Förarintyg, Kustskeppare- och VHFkurser. Som cirkelledare är du en av många klubbfunktionärer

som ingår i utbildningskommittén och deltar regelbundet i kommitténs planeringsmöten. Är du intresserad av någon av dessa utbildningsfunktioner är du välkommen att kontakta utbildningskommitténs ordförande Magnus Olsson på e-post: magnus_rf.olsson@hotmail.com

TBK hälsar följande nya medlemmar välkomna:

5478 Tommy Botes
5479 Carl Raneke
5480 Thomas Edestav
5481 Erik Linder
5483 Mats Söderberg
5484 Michael Edberg
5485 Tomas Svensson
5486 Arne Georlin
5487 Henrik Nordström

5488 Jens Eklund
5489 Bo Skarnäs
5490 Erik Zetterman
5491 Lennart Kranshed
5492 Jonas Lind
5493 Eilert Åkerblom
5494 John-Michael Kurtti
5495 Tomas Andermo

Medlemmar som begärt utträde ur TBK:

4627 Henrik Backlund
1040 Rolf Wiclander
5285 Bo Balkberg
5215 Morgan Lindblom
5223 Sven Carles
1148 Ulf Heleander
4864 Mikael Gustafsson
2827 Ragnar Olsson
4921 Mohammed AlTamimi
5229 Dan Andersson
4707 Mats Bodin
5118 Kurt Aronsson
3367 Lizbeth Bourek
1453 Bo Lindström
1627 Thomas Sundling
697 Arne Bellman
4303 Essi Lofti
3147 Fredrik Skogby

4996 Ulf Holmström
1163 Agneta Öhman Norelius
2330 Christer Råfting
3864 Lennart Åhgren
5416 Gösta Söderberg
4517 Björn Eriksson
3328 Johan Åkerblom
5222 Joakim Åkesson
3700 L.G Aringsjö
2656 Kenneth Haglund
4043 Lotta Carlén
11 Torbjörn Sjögren
5345 Kenth Hjort
5313 Ruth Pereira
4377 Bo Kenneth Helmersson
5231 Mats Backlund
1419 Bertil Andersson

Vi får det att fungera ombord!

Marin Teknik & Service

.... Allt i båten ....

El-system, Elektronik, Landström, Generatorer, Solpaneler, Komfortsystem (värme, WC, kök etc) samt service av motorer och drev.

Behövs träarbeten, ombyggnader så har vi den kompetensen också.

Vi kommer till båten och utför arbetet på plats, läs mer på www.slavesea.se

Tel: 070-2884181

E-post: contact@slavesea.se

Adress: Armorstvägen 19, Åkersberga.

Det närmar sig...

Äntligen börjar sommaren och en ny härlig seglingssäsong närma sig. Vi på Seglarskolan ser fram emot nya utmaningar med såväl nya som bekanta ansikten. Om ni inte anmält er ännu är det hög tid att göra så. Kursdatummen finner ni här bredvid och anmälan kan göras på hemsidan eller till kansliet.

Största nyheten på menyn är vårt fortsättningsläger som är för dig som har tidigare seglarvana och till exempel gått på seglarskolan. Går du nu på Team Ungdoms träningar är detta den perfekta kursen för dig. Fortsättningslägret höjer nivån en aning och bjuder på mer teknisk utmaning samt kapp-

seglingsintroduktion. Allt för att du ska lära dig segla snabbare!

Arbeta på Seglarskolan

Vill du arbeta på seglarskolan eller Piggeverksamheten så är du välkommen med din ansökan. Vi söker även en materialare/båtmekaniker inför sommaren som kan hjälpa oss att hålla våra båtar och material i gott skick. Har du vana av sådant arbete sen tidigare, är ansvarsfull och självdriven? Då är det den perfekta sysslan för dig i sommar. Ansökan för arbete finner ni på hemsidan.

Varmt välkomna!

Jakob Saxby, Seglarskolechef

Kursdatum seglarskolan 2012

Läger	Vecka	Datum
Österskär 1	25	17/6–21/6
Österskär 2	26	25/6–29/6
Seglarpigge 1	27	2/7–6/7
Österskär 3	28	9/7–13/7
Seglarpigge 2	31	30/7–3/8
Fortsättningsläger	32	6/8–10/8

(Österskär 1 börjar söndag pga midsommarafton)

Läger	Datum	Tid
Sjöpigge 1	18/6–21/6	10.00–12.30
Sjöpigge 2	18/6–21/6	13.00–15.30
Sjöpigge 3	25/6–28/6	10.00–12.30
Sjöpigge 4	25/6–28/6	13.00–15.30

MARINBUTIKEN i Roslagen

Båttillbehör

Verkstad

Båtförsäljning

Öppet
Mån-fre 9-18
lör 9-15
sön 10-14

- Välsorterad båttillbehörsbutik
- Verkstad med installationer och service av utbordsmotorer
- Båt & Motorförsäljning

Tel. 08-540 850 90
Sågvägen 16 • Åkersberga
www.marinbutiken.com

Kappseglingssektionen

Kappseglingsplaner

Nu är datumen för årets kappseglingar spikade. Upplägget kommer att vara väldigt likt förra året med ett kortare Vårrace lördag den 26 maj. Därefter följer NAT/Archipelago Twostar som är en tvåmanssegling ut i ytterskärgården med start fredag kväll den 15 juni. Seglingen avslutas söndag den 17 juni.

Efter sommarsemestern körs det traditionella kräfracet eller Ingmarsö Race den 18–19 augusti. Säsongen avslutas som vanligt med Kålö Höstkapp den 15–16 september. Mer detaljerad information om seglingarna kommer upp på hemsidan under våren.

Vi ses den 26:e maj

Mats, Johan, Jonas och Björn

Välsorterad butik
för bilen och båten

gasol, bilservice, reparationer, reservdelar,
modern automattvätt

Öppettider: vardagar 6-22, lördagar och söndagar 8-22

Stationsvägen Åkersberga Telefon: 540 212 35.

Nytt sortiment!

Under våren tar vi på Wänlunds in ett helt nytt båtsortiment, cirka 2000 nya artiklar. Varuhuset fylls med allt från origospisar och kylskåp till slangnipplar och kul-snäpplås! I det nya sortimentet finns bland annat ett stort urval av mässing, båt-el och beslag. Vi har även fortsatt stort seglingssortiment från Harken, nu kompletterat med block från Viadana och dyneematampar från Polyropes.

Vårerbjudande!

Wänlunds erbjuder trälhavets medlemmar att köpa LEFANT Nautica i 0,75 l burk för endast 199:- (ordinarie Wänlundspris 379:-). Fyll i kupongen nedan, och ta med till varuhuset!

I år gäller nya regler för bottenfärg. Kopparbaserade färger som tidigare bara varit tillåtna på västkusten är numera godkända för användning hela vägen upp till Gävle. LEFANTS Nautica är en av de färger som därmed blir tillåtna för bruk här på östkusten. Det är en hård och effektiv kopparbaserad bottenfärg som klarar höga farter upp till 50 knop. Den står emot mekanisk nötning mycket bra och kan med fördel våtslipas för att få den extra släta yta kappseglaren önskar. Färgen kan målas på alla befintliga hårda bottenärger. Nautica är mycket snabbtorkande, vilket gör att du kan måla två lager och sjösätta samma dag!

199:- (med kupong, rek. pris 379:-)

Välkommen in till våra varuhus i Åkersberga Centrum och i Stäket!
Se resten av vårt stora sortiment på www.wanlunds.se

LEFANT Nautica 0,75l för endast 199:-

Namn: _____
E-post: _____
Båtmodell: _____

Wänlunds sortiment:

+ Båttillbehör	+ Fiske
+ Trädgård	+ Husgeråd
+ Verktyg	+ Kläder
+ Färg	+ El
+ Vattensport	+ Belysning
+ Camping	+ Inredning

Jul- och nyårssegling i kanariska övärlden

Att göra ett besök på de västliga Kanarieöarna har jag längtat efter under de år som vi haft Las Palmas på Gran Canaria som "hemmahamn". Beslutet var taget, inga "måsten" som hindrade. Nu gällde det att invänta lämpligt väder. Onsdag 22 december kom stunden. Vi gjorde loss från vår ponton G, stannade till hos Don Pedro på Taxaco, fyllde upp diesel. Vi var på väg mot mina drömmars mål. La Palma, La Isla Bonita.

Ingen vind bara grov dyning innan rundningen av Isleta – nordspetsen på Gran Canaria. Efter ett par timmars motorgång kom så vinden prognosenligt 10–15 knop från ost vilket innebar plattläns. Lite jobbigt att få bommen att hålla sig på plats i vågorna men med preventer och kursändring till mer slör gick det bra. Det är ca 150M till Santa Cruz de La Palma, dit vi beräknade komma innan mörkret nästa dag. Solen strålade från en klarblå himmel, det var "shortsväder", piloten styrde och fiskelinan var ute. Tiden gick. Vid midnatt har vi lagt Teneriffas nordspets bakom oss. Månen var nedan så det var svart som i en säck. Ingen

Vi var gäster på det anrika, brittiska skolfartyget "Lord Nelson".

störande trafik men radarn var på för säkerhets skull. Vindgeneratoren snurrade och försörjde batterierna. Samma riktning och styrka på vinden natten igenom som förlöpte utan dramatik uppdelad i tretimmarspass. Prat på kortvågsradion med andra seglare och "net-controllers" hemma i Sverige och Danmark två gånger om dygnet. Det hör till rutinerna vare sig vi ligger

i hamn eller är ute och seglar. Det är trygghet och inte minst en social angelägenhet. Sikten under dagen var bra. På 50M:s avstånd siktades La Palma. Klockan 17 i god tid före skymningen lade vi till och klarerade in i marinan i huvudstaden Santa Cruz. Den är nybyggd med flott serviceanläggning och bastanta y-bommar att förtöja vid. Tyvärr är hamnen rullig, det rycker och ►

**ENKELT
TRYGGT
OCH
PROFFSIGT**

Kliv ombord du också!
Hos oss möts du av genuint båtintresserade personer och försvinner inte i mängden.
Bli en i ett exklusivt gäng du också!
Ring 08-541 717 50

 Svenska Sjö
FÖRSÄKRINGEN DIN BÅT FÖRTJÄNAR!
www.svenskasjo.se · 08-541 717 50

Hjälp oss att rädda dig.

Vi är en ideell förening utan bidrag från staten.
Ditt stöd behövs för att vi ska kunna rädda liv till sjöss.
Ge ett bidrag eller bli medlem på sjoraddning.se.
Du kan också ringa 077-579 00 90.

SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET

Besök i nationalparken Caldera de Taburiente med unika växter och djur.

- sliter i tamparna. Problemet visste vi om, så det kom inte som någon överraskning.

Jul med flottbesök

Santa Cruz är en vacker gammal stad

byggd på en bergskant med smala kullerstensgränder. Säkert jobbigt för de som bor här men pittoreskt för oss besökare. Julafton firade vi ombord enligt svensk tradition. Sillunchen avnjöts i sittbrunnen. Julmiddagen bestod

av Janssons frestelse och ombordtrilade köttbullar. Kvällen avslutades med Karl-Bertils jul i SVT Play. Fem segelfaryg kom på sena julaftonen. På juldagen var det öppna skepp för allmänheten. Hamnen vimlade av folk. Påpassligt låg här också ett gästande kryssningsfartyg med flera tusen resenärer. Vi besökte bland annat det ståtliga skolskeppet "Lord Nelson". Hon för 1024 kvadratmeter segel fördelade på 18 segel.

Ön La Palma är antagligen mest känd för rymdobservatoriet som uppfördes här 1985. Det har världens största teleskop. Här är luften ren och klar, vilket gav förutsättningar för det unika projektet.

La Palma kallas för den gröna ön. Vi tog bussen för att uppleva regnskogen i norr och den märkliga vulkankratern mitt på ön, som utgör nationalparken Taburiente. Här finns unika växter som inte existerar någon annanstans. På västsidan av ön finns också grönska men här i form av bananplantager. I den skyddade hamnen Tazacorte den

"NU ÄR DET BARA NÅGRA MINUTER FRÅN BÅTEN TILL SEGELMAKAREN. ELLER FÖR MIG TILL DIN BÅT."

"Nu flyttar jag loftet från Rindö till Åkersberga, Gottsundavägen 26, och kommer närmre alla gamla och nya kunder.

Jag har varit verksam som segelmakare i nära 25 år, dels i egen regi och dels som anställd på några av de mest välrenommerade loftet.

Genom åren har jag samlat på mig en gedigen erfarenhetsbank som jag gärna delar med mig av, inom ramen för en personlig service.

Välkommen med allt från nytillverkning till reparationer och vinteröversyn."

Segelmakare Pär Lindforss.

LINDFORSS SEGELMAKERI. GOTTSUNDAVÄGEN 26, ÅKERSBERGA. TEL 073 – 983 60 17. E-MAIL info@lindforssegel.nu www.lindforssegel.nu

västligaste marinan i Europa, rådde lugnet och den varma solen lyste.

Trivsamt i Marina La Gomera

Tiden rinner iväg, Fyllda av nya upplevelser satte vi segel en tidig morgon. Prognosen lovade nordvind. Precis vad vi behövde de 50M till nästa ö, La Gomera. Det blev halv vind, vi hann fram före mörkret. San Sebastian på La Gomera har en omtyckt marina. Risken finns att det är fullt. Barbro ringde och frågade. Hon fick svaret att det inte var några problem. Vi fick ett hjärtligt välkomnande och en bra förhöjning. Tonen bland båtgrannarna var trivsam. På nyårsaftonen tog jag årets sista bad, det var 22 grader i vattnet. På kvällen bjöds vi på ett grillparty ute på piren. Vi fick smaka varierande läckerheterna från grillen under glatt samtal med övriga gäster. Timmen före tolvslaget var det tomt på gatorna, endast sorlet från de fullsatta restaurangerna avslöjade vad som var på gång. Nyårsnatt! Tolvslaget, champagnekorkar i luften. Ett storband på torget startade med två timmar häftiga latinamerikanska rytmer. Resten av natten och förmiddagen vidtog discodunket.

Vi stannade tio dagar. Svindlande bussturer över bergen där serpentinvägen går längs stupkanten. I takt med höjdskillnaden byter naturen skepnad från buskvegetation till tät lövskog och ståtlig pinjeskog. På västsidan av ön finns odlingar av bland annat banan, apelsin och potatis.

Vi startar i lagom halv vind mot Arguineguin, som också kallas "Norskbyen", på Gran Canarias sydkust. Ca 80M, så det blir nattsegling. Efter passagen av Teneriffa vred vinden så vi hade den 20 knop stick i stäv. Lite jobbigt och blött men fram på efternatten hade vi åter en behaglig halv vind.

Vi ankrade i Arguineguin, pumpade upp gummibåten och puttrade i land för att på Norske Sjömanskirken utnyttja Wifi och kolla mejlen. Naturligtvis tog vi också en promenad i stan och besökte "Norskbutiken" där vi handlade norska räkor och svensk sill. Sedan återstod bara 30M till vardagen i Las Palmas.

Text och foto: Pekka Karlsson

Corona Aq i Marina La Gomera i San Sebastian.

Stranden vid marinan inbjöd till ett bad på nyårsafton.

Ankarplatsen i Arguineguin sedd från Norske Sjömanskirken.

Om den krympande batterikapaciteten och problemen kring Peukerts ekvation.

Inledning

Hösten 2008 skrev jag en längre artikel om Strömförbrukning, batterier och generatorer i båtar, som delades upp i två delar av Kanalen nr 4, 2008 och nr 1, 2009. Artiklarna var tydligen intressanta av döma av mängden telefon-

samtal med kommentarer och frågor. Problemet att få strömmen att räcka till är fortfarande ett problem för många. Därför har jag fortsatt med mina studier av blybatterier och deras egenskaper med denna kompletterande artikel som resultat. Innan läsandet rekommenderar jag dock en genomgång av Kanalens artiklar. Tyvärr blir det som följer lite mer komplicerat och svårutgatt men jag hoppas att den som är tillräckligt intresserad ändå orkar hänga med.

Lite repetition till att börja med.

Kort om blybatterier

Det finns ett antal varianter av blybatterier för olika ändamål men de vanligaste typerna är startbatterier och förbruknings- eller fritidsbatterier.

Startbatterierna är uppbyggda av tunna blyplattor som ger förmågan att

avge mycket ström under en kort tid. Förbruknings- eller fritidsbatterierna är däremot uppbyggda av tjockare blyplattor och kan inte momentant avge lika mycket ström som startbatterierna men är i gengäld tåligare mot djupa urladdningar. På grund av de tjockare blyplattorna är de dessutom tyngre.

Ett blybatteris kapacitet uttrycks vanligtvis i Amperetimmar (Ah). Fritidsbatterier som är vanliga i våra båtar har ofta kapaciteten 70 Ah. I den ideala världen betyder det att om batteriet är fulladdat kan det leverera ström i 70 timmar om det belastas med 1A eller i 7 timmar under belastningen 10A. Men tyvärr gäller inte den ideala världen utan verklighetens. Det visar sig nämligen att batteriets kapacitet minskar med ökande belastning, vilket betyder att om batteriet belastas med 1 A kan det teoretiskt leverera ström i 70 tim-

Idé & Design

Bengt Olsson Färg AB

Stationsv. 21, Åkersberga • Tel. 08-540 601 55

mar men belastas det med 10 A blir batteriet urladdat på betydligt kortare tid än de ideala 7 timmarna.

Herr Doktor Peukert

Denna negativa egenskap att batteriets kapacitet varierar beroende hur hårt det belastas var känt långt före 1897 men det var den tyske fysikern W Peukert som till slut lyckades formulera en ekvation som beskriver förloppet. Han klargjorde att urladdningen av ett blybatteri ingalunda följer den linjära funktionen:

$T = C/I$ där:

T = urladdningstiden i timmar

C = batteriets kapacitet i Ah

I = urladdningsströmmen i A

Utan istället den exponentiella funktionen:

$T = C / I^n$ där:

n = Peukerts exponent för batteritypen.

Peukerts exponent för de vanligaste blybatterierna är normalt 1,25 men tar man bara ut 1 A ur 70 Ah batteriet finner man T blir 70 timmar oavsett värdet på exponenten.

Å andra sidan höjs belastningen till 10 A kommer batteriet att avge den strömmen endast i 3,5 timmar, bara hälften av det teoretiska idealet, innan det är urladdat.

Mer om urladdningar

Det som förstör ett blybatteri är djupa urladdningar till skillnad från batterier som används i exempelvis telefoner som inte tar skada av att regelbundet laddas ur. Djupa urladdningar är alltså den vanligaste orsaken till båt-batterier måste kasseras och att högen av skrotade batterier växer i varvets batteri-container. Redan efter ett fåtal (5 till 10) djupa urladdningar försämras möjligheten för batteriet att laddas upp och att laddas ur.

Dessutom försämras förmågan att lagra ström då den så kallade egenurladdningen, som hos ett friskt batteri är max 1 % per dag, avsevärt höjs. Peukerts exponent stiger också, vilket ytterligare reducerar kapaciteten vid höga strömuttag.

Hur skall man då undvika djupa urladdningar? Den viktigaste är att strikt

följa 50 %-regeln, vilket innebär att aldrig ladda ur batteriet mer än till 50 % och sedan ladda upp det igen så snart som möjligt. Hur skall man då veta batteriernas laddningsläge?

Fulladdat och urladdat

Det finns flera sätt att avgöra laddningsläget hos ett blybatteri. Ett sätt är att mäta syrahalten i batteriets celler med hjälp av en pipett med inbyggd täthetsmätare. Metoden är rättvisande men opraktisk och slaskig. Batterierna i en båt är oftast placerade obekvämt och nyare batterier har många gånger slutna celler, vilket gör det svårt eller omöjligt att kontrollera syrahalten. Dessutom vill man ha möjligheten att ofta kontrollera laddningsläget, vilket gör att metoden blir än mer ohanterlig. Ett annat och betydligt enklare och bekvämare sätt att uppskatta laddningsnivån hos ett batteri är att mäta vilospänningen med en digitalvoltmeter. Vid cirka 20°C motsvarar en vilospänning av:

12,9 V 100 % fulladdat

12,6 V 75 %

12,3 V 50 %

12,0 V 25 %

11,7 V 0 % urladdat

Nackdelen med den metoden är att mätningen måste utföras när batteriet nått sin vilospänning vilket inträffar när det under de senaste timmarna inte varit utsatt för vare sig upp- eller urladdning. Det gör att metoden tyvärr blir opraktisk åtminstone på en båt där batteriet så gott som ständigt är i drift med konstant urladdning från exempelvis kylskåp och uppladdning från solceller.

I det här sammanhanget är det också lämpligt att nämna att ett batteri inte kan tillgodogöra sig all den energi som generatoren levererar. För ett friskt batteri går cirka 10 % går förlorat i värme. Sammantaget måste det därför sägas att det tyvärr inte finns någon enkel och tillförlitlig metod att snabbt mäta ett blybatteris laddningsläge.

Kapacitetsstandard

Det finns ett flertal normer för att göra det möjligt att jämföra olika typer av blybatterier. På senare tid har den så

kallade ”20h rating time” metoden bildat den förhärskande standarden. Den definieras så att ett fulladdat batteri (med vilospänningen 12,9 V) belastas under 20 timmar till dess att polspänningen sjunkit till 1,75 V per cell, det vill säga totalt till 10,5 volt. Observera att nu talar vi om batterispänning under belastning och inte om vilospänning. Vid den belastningen anses det att cirka 90 % av kapaciteten är förbrukad och batteriet har utsatts för en djupurladdning (deep discharge). Den erforderliga belastningsströmmen multipliceras med 20 och bildar på så sätt batteriets kapacitet. Belastningen för ett 70 Ah fritidsbatteri blir då 3,5 A. På batterierna som är uppmätta enligt denna standard finns förutom Ah-talet oftast också siffran 20 eller 20h.

Denna standard definierar topp- och bottenläget men hur det ser däremellan är fortfarande inte klart, vilket för oss batterianvändare egentligen är det viktigaste.

Peukerts modifierade ekvation

20h standarden medför att Peukerts originalekvation inte kan tillämpas utan måste modifieras, vilket redovisas bland annat i en artikel skriven av engelsmannen C W Gibson på en mycket intressant hemsida www.smart-gauge.co.uk. Den modifierade formeln blir inte enklare men mer rättvisande. Peukerts modifierade ekvation lyder:

$$T_{20} = C / (I / (C/20))^n \times (20/C) \text{ eller förenklat } T_{20} = 20 / ((I \times 20) / C)^n$$

Använder man den modifierade formeln finner man att 70 Ah T20 batteriet räcker i 20 timmar vid belastningen 3,5 A innan det blir urladdat. Glädjande noterar man vidare att batteriet klarar 100 timmar vid belastningen 1 A men med belastningen 10 A räcker samma batteri i 5 timmar.

Vad man lär sig av allt detta är att:

- Det är viktigt att man får reda på det aktuella batteriets Peukerts exponent, vilket förvånande nog normalt inte anges.
- För att få ut max kapacitet ur batteriet skall strömförbrukningen hållas lägre än den ström som batteriet testats för. I det här fallet 3,5 A.

► Återhämtning

Efter allt som har sagts om att man inte skall ta ut mer ström än T20-strömmen ställer man sig frågan vad som händer batteriet vid korta höga strömuttag till exempel vid start av motorn eller ankarspel. En motorstart tar nästan aldrig mer än 10 till 20 sekunder och även om strömmen ofta överstiger 100 A klarar batteriet detta utan att ta skada även om spänningen sjunker avsevärt under den hårda belastningen. Anledningen är batteriets förmåga till återhämtning.

Energiuttaget i amperetimmar blir försvinnande litet, i storleksordningen 0,2 till 0,4 Ah och då man inte startar motorn så ofta under en dag får batteriet tid att återhämta sig till nästa strömuttag. Ankarspelet tar mer kraft, men normalt har man motorn igång med generatoren på full laddning, varför batteriet inte behöver ta hela belastningen.

Batteritankmätare

För att krama ur maximal energi ur batteriet bör vi således inte ta ut mer än T20-strömmen (för 70 Ah-batteriet

3,5 A). Behövs mer ström skall i stället batteribanken förstärkas med ytterligare ett eller flera batterier. Kostnaden för detta får man igen i form av en väsentligt utökad batterilivslängd. Man kan räkna med att spara ungefär 30 % i reda pengar. Plus det trevliga faktum att det finns ström tillgänglig när den behövs.

Vi måste dessutom se till att batteribanken inte utsätts för djupa urladdningar genom att noga följa 50%-regeln vilket betyder att vi hela tiden måste hålla reda på hur mycket energi som finns kvar i batteribanken. Detta sker genom att i varje stund hålla reda på hur mycket ström som flyter in och ut ur den med hänsyn taget till laddningsverkningsgraden samt sist men inte minst Peukerts exponent. Att göra detta för hand med tillräcklig noggrannhet är inte möjligt.

Sedan några år tillbaka finns det därför så kallade batteritankmätare som med hjälp av en shunt och en datormodul mäter in- och utgående ström och från dessa inparametrar räknar ut och visar batteribankens laddningsläge på en display. Problemet har dock tidi-

gare varit att mätarna inte tagit hänsyn vare sig till Peukert, verkningsgrader eller historiska data som till exempel antalet djupurladdningar. Dessa viktiga parametrar räknas dock in av de nya tankmätarna vilket har ökat noggrannheten och därigenom gjort dem till synnerligen effektiva hjälpmedel i batterihanteringen.

Slutsatser

Med dagens välutrustade båtar, försedda med elslukande kylskåp, värmare, belysning samt all övrig modern elektronisk utrustning, måste strömförsörjningen ombord säkerställas för att undvika ödesdigra problem. Att hela tiden köpa nya batterier löser inte problemet utan det behövs en säker "battery monitoring" för att uppnå ett tillfredsställande resultat. För detta utgör den nya generationens batteritankmätare utomordentliga hjälpmedel.

Jag hoppas att min artikel inte blev för mastig och obegriplig men att några förhoppningsvis inser vikten av att hålla god ordning på laddningen av båtens batterier.

Jan Brogren

BÅTDYNOR

Nyproduktion & Renovering

Helhetsintrycket interiört ökar markant då dynorna utgör en stor yta av båtens inre.

Vi tillhandahåller stor variation på tyger & galon.

Olika skumtjocklekar och hårdhetsgrad för bästa komfort.

Några av våra tygleverantörer

- Svensson Pelle Väware
- Uddebo
- Nevotex
- Sydtextil

Välkommen för konsultation

**SKÄRGÅRDS
DYNAN**

Telefon 070-768 62 32
Kontakt Mia Blom
mia@skargardsdynan.se
www.skargardsdynan.se

**Säkerhet mot
landkrabbor och
sjöbusar**

→ HUS & HEM
→ BÅTBEVAKNING

PREVENDO bevakar din villa, ditt
fritidshus eller din båt då du är bortrest
– eller året runt om du önskar.

Vill du prata bevakning?

Ring 08-540 25 100. Dygnet runt!

Bevaknings AB Prevendo
TELEFON 08-540 251 00
www.prevendo.se

Ta det säkra för det osäkra

Har du en säkerhetssele ombord att användas vid segling över öppet hav i hårt väder? Sist jag använde den var längs kusten utanför Nordnorge. Nu blir det mest klubbholmen som gäller och då i gott väder. Selen finns kvar, men nu använder jag den på land vid vårrustningen, när jag polerar och vaxar skrovet. Ställningen skulle aldrig godkännas i arbetslivet. Mitt fall blir inte så farligt om jag är säkrad.

Nu vågar jag jobba med båda händerna!

Lasse Nissar

Foto: Birgitta Nissar

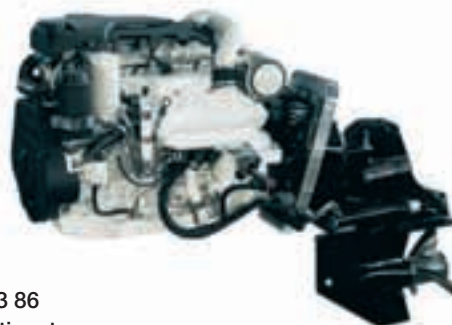
MARINDIESLAR SOM KLARAR MORGONDAGENS HÅRDA MILJÖKRAV

- Effektområde 20–1200 hk i 38 olika modeller
- 20 till 87 hk finns med S-drev
- Propellerberäkningar, propellrar, axlar, lager & aquadrive
- Hög servicenivå före, under och efter en affär
- Reparationer & renoveringar
- Motorinstallationer
- Erbjuder produkter med hög kvalitet från välkända leverantörer
- Vi utför även spridarservice på er dieselmotor

**IVECO
MOTORS**

Båt & Maskintjänst
Lennart Ivarsson
Sågvägen 24 S. 184 40 Åkersberga
Tel/Fax 08-540 877 30. Mobil 070-719 63 86
info@batomaskintjanst.se www.batomaskintjanst.se

Manus- och annonsstopp

till Kanalen nr 2/2012 är den 2 maj 2012.

Kanalen nr 2/12 utkommer vecka 23.

OBS!! Alla manus, bilder och annonsmaterial ska skickas till lill@exponera.net

För annonsbokning hör av dig till Tommie Afzelius:
tommie.afzelius@tele2.se, eller på tel 08-540 607 03.

Annonspriser

1/1-sida sid 2, näst sista sidan och baksidan	3 200:-
1/1-sida inne i tidningen (180x257 mm)	2 700:-
1/2-sida inne i tidningen (180x125 mm)	1 600:-
1/3-sida inne i tidningen (180x85 mm)	1 100:-
1/4-sida inne i tidningen (88x125 mm)	700:-

Rabatter

Vid annonsering i 2 nummer 5 % rabatt, i 3 nummer 10 % och i alla 4 numren 20 %. Gäller på årsbasis.

I samband med annonsering i Kanalen kan du för 500:- få en banner på vår hemsida, www.tralhavetsbk.se. För 1000:- kan du få en banner med länk till din egen hemsida.

**Last & Grävmaskiner • Transporter
Containrar • Storsäck
Kranbilar • Mobilkranar**

**Jord, grus och bergkrossmaterial
levereras med:**

- Lastbil – materialet tippas på hög.
- Kranbil med skopa – materialet skopas ut.
- Kranbil med materialet i storsäck – säcken placeras "där Du vill".

Du kan även hämta material själv i Hakungekrossen.

Öppettider: Mån – Tors kl. 06:00 – 15:30
Fredagar kl. 06:00 – 15:00

Ring för mer information och prisuppgifter.

08-544 104 00
www.akersbergalbc.se

NY ADRESS

Jag har flyttat min mottagning till Torget.
Ingång bredvid elaffären (mitt emot Handelsbanken).

Ta med annonsen så undersöker
jag dina tänder för 300 kr.
(Gäller nya patienter)

Välkommen.

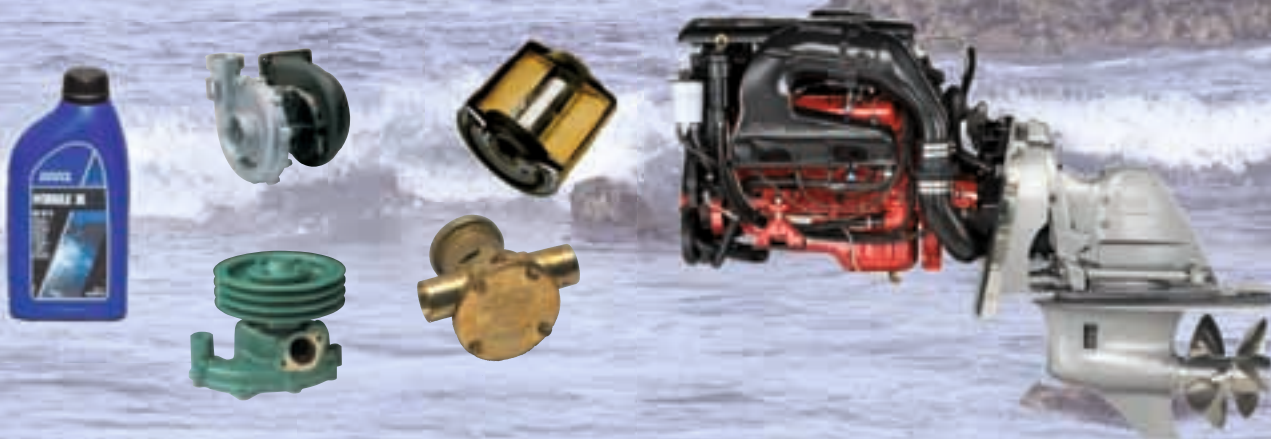
Leg Tandläkare Lars Runstad
Storängstorget 19, Åkersberga. Tel 120 580 00.

VÄLKOMMEN

Vi har ett brett utbud av reservdelar och tillbehör till din Volvo Penta motor i vår butik.

Navigationsutrustning har vi från ledande tillverkare.

GARMIN

Raymarine

Batterierna som vi säljer kommer från Varta.

OPTIMA
BATTERIES
THE ULTIMATE POWER SOURCE™

Björnhammarvarvet AB

Tel. 08-540 271 10

www.bjornhammarvarvet.se

AUKTORISERAT

VOLVO PENTA CENTER

Roslagens Marincenter

Moorsafe AB

Säker förankring av bojar och flytbryggor

*"Gör det själv"
utan kranhjälp*

Moorsafe® bryggförankring

30kg Moorsafe ankare "väger tyngre än" 3000kg betong

Mooringen® boj- och bryggförankring

Den överlägset bästa bojförankringen

Moorflex®

Kraftig ryckdämpare för bryggor och bojförankring

www.moorsafe.com • Mail: moorsafe@gmail.com • Tel: 070-773 29 12

KANOTUTHYRNING: Paddla Långhundraleden i Vikingarnas kölvatten, eller kajaka i Stockholms vackra skärgård

Vi har öppet hela sommaren och även under hösten om vädret tillåter.

För info och priser besök oss på www.roslagens-marincenter.se eller kontakta oss på

Tel: 08-540 640 25, Mail: kanotuthyrning@gmail.com, Fax: 08-540 657 65

Bästa läget på Båthamnsvägen
Åkersberga i båtstäta Roslagen

LEDIGA LOKALER

från mars 2012

HÄR FINNS ÄVEN

Uthyrer för
båttillbehörsbutik

Båttillbehör, båtförsäljning
och service i lokalerna sedan 1985.

För mer information, ring **070-773 29 12**

JETfloat.nu
0709-989802

BRYGGAN SOM ÄR SNÄLL MOT
BÅTAR, BARN OCH VUXNA

UNDERHÅLLSFRIA BRYGGSYSTEM MED OÄNDLIGA MÖJLIGHETER

UNITEX

AVANCERAD VATTENTÄT NAVIGATIONSUTRUSTNING
TEL: 08-92 85 95

WWW.UNITEX.SE

Österåkers kapellmakeri Håkan Jansson
Nyttillverkning & reparationer
Kapell • Dynor • Sprayhoods
Tel: 08-410 039 87 • 0708-11 60 21

Båthamnsvägen 1,
184 40 Åkersberga
Välkomna